

HET OUDE HOLLANDSE WATERLINIE BOEK

Sander Enderink
WBOOKS
288 blz., € 19,95

Het Rampjaar en de Hollandse Waterlinie

Volgend jaar is het 350 jaar geleden dat Nederland een grote aanval van de Franse zonnekoning Lodewijk XIV wist af te slaan door grote stukken land onder water te zetten en daarmee onbegaanbaar te maken voor de vijandige troepen. Voor auteur Sander Enderink en de Stichting Oude Hollandse Waterlinie reden om een kleurrijk herdenkingsboek uit te brengen over deze succesvolle verdedigingslinie.

1672 was het Rampjaar, waarin Nederland door drie vijanden werd belaagd: Frankrijk, Engeland en de bissdommen Keulen en Münster. Volgens een bekend gezegde

uit die tijd was 'het volk redeloos, de regering radeloos en het land reddeloos'. Maar niet hulpeloos, zo bleek. Onder hoge tijdsdruk werd een natte verdedigingslinie opgezet van Muiden aan de Zuiderzee, tot Heusden aan de Maas. Enderink vertelt de geschiedenis van de Oude Hollandse Waterlinie met veel aandacht voor de gevolgen op plaatselijk niveau: grondverlies voor de boeren, grote stromen vluchtelingen, twijfels bij lokale bestuurders en dwarsliggende steden. Een boeiend boek over een verdedigingstactiek die in 1672 succesvol was, maar bij latere navolging niet meer.

100 MEESTERWERKEN
Nederlandse en
Vlaamse kunst
CODART Canon 1350-1750
CODART
Lannoo
224 blz., € 29,99

100 Meesterwerken CODART Canon

CODART is een internationaal netwerk van conservatoren van Nederlandse en Vlaamse kunst. Dit boek is de weerslag van een proces om een canon te maken van de honderd belangrijkste kunstwerken uit de Lage Landen tussen 1350 en 1750. Honderd conservatoren uit 78 musea in twintig landen werkten hieraan mee.

Er zijn klassiekers vertegenwoordigd als de *Tuin der lusten* van Jheronimus Bosch en Rembrandts *Nachtwacht*, maar ook een groot aantal werken die net iets minder bekend zijn of die uit kleinere musea komen. Waarom het toch meesterwerken zijn, kunt u zelf beoordelen, maar wordt

ook in goed geschreven teksten kunsthistorisch verantwoord. Zelf werd ik aangenaam verrast door dit intrigerende *Portret van een jonge vrouw* door Petrus Christus, dat ik vaag kende, maar waarvan ik nu een mooie plaat in een boek heb.

BANDA
De genocide van
Jan Pieterszoon Coen
Marjolein van Pagee
Uitgeverij Omniboek
212 blz., € 20,99

'Daer can in Indiën wat groots verricht worden.' Deze zin verwoordt de VOC-mentaliteit luid en duidelijk. De woorden zijn van Jan Pieterszoon Coen en prijken in een vergulde cartouche boven de deur

naar de Regentenkamer aan het Binnenhof. Dit was de ministerskamer van het ministerie van Koloniën en Coen werd vereerd als grondlegger van koloniaal Nederland.

Toen duidelijker werd welke methoden Coen hanteerde, verloren zijn woorden hun gouden glans. Dit boek van Marjolein van Pagee rekent definitief af met hem, de VOC en de koloniale macht Nederland.

Banda maakt genadeloos duidelijk hoe de Nederlanders tussen 1609-'21 de archipel definitief veroverden, omdat de eilanden zo succesvol waren in de lucratieve handel in nootmuskaat en foelie. De bevolking werd verjaagd, vermoord of tot slaaf gemaakt, een proces waarin Coen een hoofdrol speelde. Een confronterend boek over ons verleden én heden.